

23 Inkomst av kapital

41–44, 48, 52, 54 och 55 kap. IL
SFS 1991:1833, 1993:1471, 1543, 1544, 1994:778
prop. 1989/90:110 del I s. 295–298, 388–477, 698–705, 709–730,
del II s. 123–142, SkU30
prop. 1990/91:54 s. 202–235, 308–317, SkU10
prop. 1991/92:60 s. 69–79, 82–83
prop. 1993/94:45
prop. 1993/94:50
prop. 1994/95:25
prop. 1999/00:2

Sammanfattning

Endast fysiska personer och dödsbon kan beskattas för inkomst av kapital. Inkomstslaget kapital utgör en beräkningsenhet.

Till inkomstslaget kapital räknas löpande avkastning, vinster och andra inkomster av tillgångar som inte ska hänföras till näringsverksamhet. Hit hör således influtna räntor, utdelningar, avkastning av fastighet eller annan tillgång, utländska lotterivinster samt statligt räntebidrag för bostadsändamål. Även valutakursvinster tas upp här.

Redovisning av löpande inkomster och utgifter sker enligt kon-
tantprincipen. Kapitalvinster beskattas vid avyttringen.

Kapitalförluster och utgifter får kvittas mot alla slag av intäkter i
inkomstslaget kapital, men avdragsvärdet av förlusterna varierar.

Överskott i inkomstslaget kapital beskattas med en separat statlig
inkomstskatt på 30 %. Underskott leder till en skattereduktion
med 30 % t.o.m. 100 000 kr. För underskott därutöver är skatte-
reduktionen 21 %.

23.1 Inkomstberäkning

23.1.1 Allmänt

Vem beskattas i kapital?

Endast fysiska personer och dödsbon beskattas för inkomst av kapital (1 kap. 3 § IL).

Vad beskattas i kapital?

Till inkomst av kapital hänförs sådana inkomster och utgifter som inte ska hänföras till näringsverksamhet eller till tjänst (41 kap. 1 § IL, se avsnitt 9.2 och 9.3).

I huvudsak beskattas alla inkomster och avdrag medges för alla utgifter som har samband med tillgångar. Det saknar betydelse om inkomsterna/utgifterna är löpande eller tillfälliga. Avdrag medges dock inte för personliga levnadskostnader (9 kap. 2 § IL).

En förvärvskälla

I inkomstslaget kapital finns bara en beräkningsenhet och ingen uppdelning på förvärvskällor vilket bl.a. innebär att kapitalförluster får dras av från alla slag av intäkter i inkomstslaget kapital.

Kapitalvinster 100 %

Kapitalvinster beräknas nominellt och är med några undantag skattepliktiga till 100 %. Bland undantagen kan nämnas de särskilda reduceringsregler som finns för beräkning av kapitalvinst vid avyttring av fastigheter och bostadsrätter.

Kapitalförluster

Avdrag för kapitalförluster medges mot samtliga övriga intäkter i inkomstslaget kapital men är som huvudregel bara avdragsgilla till 70 %. Ett viktigt undantag är kapitalförluster på aktier och vissa marknadsnoterade delägarätter. För dem kan fullt avdrag komma ifråga.

Bara statlig inkomstskatt

Inkomst av kapital beskattas med en separat statlig skatt på 30 % (65 kap. 7 § IL).

Underskott ger skattereduktion

Underskott i inkomstslaget kapital ger rätt till skattereduktion med 30 % som räknas av från statlig och kommunal inkomstskatt på inkomst av tjänst och näringsverksamhet samt fastighetsskatt (65 kap. 9 och 12 §§ IL). Avräkning från förmögenhetsskatt får däremot inte göras.

Om underskottet är större än 100 000 kr, blir skattereduktionen 21 % av överskjutande belopp.

En privatperson som har inkomst av tjänst och enbart utgiftsräntor, får således skatten på tjänsteinkomsten nedsatt pga. utgiftsräntorna, eftersom dessa medför ett underskott i inkomstslaget kapital. På samma sätt ger en kapitalförlust en sänkning av skatten på tjänsteinkomsten.

Underskott får inte sparas

Underskott som inte kan utnyttjas det år det uppkom får inte sparas för avräkning ett senare år. Om någon vistats utomlands och då inte haft skattepliktig lön i Sverige, kan underskott av kapital pga. utgiftsräntor inte sparas till återkomsten till Sverige ett senare år.

Preliminär skatt på räntor m.m.

På räntor och utdelningar tas normalt preliminär skatt ut med 30 %.

23.1.2 Beskattningsår m.m.

Beskattningsår = kalenderår

I inkomstslaget kapital är beskattningsåret alltid detsamma som kalenderåret före taxeringsåret (1 kap. 13 § IL).

Beskattnings-tidpunkt

Löpande inkomster beskattas enligt kontantprincipen (41 kap. 8 § IL). Kapitalvinster beskattas vid avyttringen (44 kap. 26 § IL).

23.1.3 Beskattningsort

Beskattning sker i den skattskyldiges hemortskommun. Saknas hemortskommun, ska han taxeras i Stockholm.

23.2 Vad hänförs till inkomst av kapital?

23.2.1 Intäkter

Till intäkt av kapital räknas inkomster på grund av innehav av tillgångar och skulder samt kapitalvinster och kapitalförluster, i den mån de inte är att hänföra till näringsverksamhet (41 kap. 1 § och 42 kap. 1 § IL).

Exempel på de vanligaste inkomsterna;

- ränta på banktillgodohavanden, obligationer och andra fordringar,
- utdelning på aktier och andelar,
- kapitalvinst vid icke yrkesmässig avyttring av tillgångar,
- vinst pga. åtagande enligt avtal om optioner och terminer samt andra därmed jämförliga förpliktelser,
- valutakursvinst på fordringar och skulder i utländsk valuta,
- ersättning vid upplåtelse av privatbostad,
- lotterivinst som inte är frikallad från beskattning,
- statligt räntebidrag för bostadsändamål,
- kapitalvinst som skattas av då egendom byter karaktär och övergår från att vid avyttring beskattas i kapital till att beskattas i näringsverksamhet.

	Dessutom hänförs ett antal speciella intäkter till inkomstslaget kapital (41 kap. 3 § IL);
	– återfört avdrag för avsättning till ersättningsfond i vissa fall, – fördelningsbelopp vid räntefördelning samt – återfört uppskovsavdrag.
Undantag – fåmansföretag	Utdelning på aktier i fåmansföretag och kapitalvinster vid försäljning av sådana aktier ska ibland hänföras till inkomst av tjänst (del 3 avsnitt 10). Detsamma gäller i vissa fall även vinst på andel i handelsbolag (avsnitt 34 och 35).
– hobby	Överskott av hobbyverksamhet beskattas i inkomstslaget tjänst. Dit hänförs intäkter av sådan egendom vars värde härrör från den skattskyldiges eget arbete (prop. 1989/90:110 s. 698).
– livräntor	Vanliga livräntor beskattas som inkomst av tjänst (avsnitt 17). medan egendomslivräntor däremot beskattas i inkomstslaget kapital.
– näringsverksamhet	Är kapital nedlagt i näringsverksamhet ska inkomsten av kapitalet hänföras till näringsverksamhet och beskattning ske i det inkomstslaget.
– ränta på skogskonto eller skogsskadekonto	På under året gottskriven ränta på skogskonto och skogsskadekonto tas ut en särskild skatt på 15 %.
– ränta på upphovsmannakonto	På ränta på upphovsmannakonto tas ut en särskild skatt på 15 % vid gottskrivandet på samma sätt som beträffande ränta på skogskonto.
Fastigheter o.d.	Beträffande fastigheter och bostadsrätter, se avsnitt 24.1 och 24.2.
Hyresrätt	Uthyrning av hyresrätt beskattas i inkomstslaget kapital (41 kap. 1 § IL). Samma regler gäller som för uthyrning av bostadsrätt som är privatbostad (42 kap. 30–32 §§ IL).

23.2.2 Avdrag

Från intäkt av kapital får avdrag göras för utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster, samt för ränta och kapitalförlust (42 kap. 1 § 2 st. IL).

Som exempel kan nämnas;

- kapitalförluster som inte avser lös egendom för privat bruk,
- valutakursförlust på fordringar och skulder i utländsk valuta,
- förluster på vissa optioner, terminer o.d.,
- ränteutgifter,

- tomträttsavgäld, utgift för förtida inlösen av lån, ränteförmån m.m.,
- förvaltningsutgifter till den del de överstiger 1 000 kr,
- avgift för pensionsförsäkring och inbetalning på pensionsparkonto efter dispens vid försäljning av fåmansföretag eller fåmanshandelsbolag,
- slutligt underskott vid nedläggning av förvärvskälla i inkomstslaget näringsverksamhet och
- återbetalning av statligt räntebidrag för bostadsändamål (utgiftsränta).

Uppskovsavdrag vid byte av bostad får göras i vissa fall (avsnitt 29).

Avdrag medges inte för utgifter för inköp av lottsedlar eller för andra liknande insatser i lotterier.

**Även räntor
pga. tjänst**

Ränta på skuld som den skattskyldige ådragit sig för sin utbildning eller annars i och för tjänsten hänförs till inkomstslaget kapital. Avdrag för sådan ränta görs således inte i inkomstslaget tjänst. Eftersom räntor dras av i inkomstslaget kapital om de inte ska hänföras till inkomstslaget näringsverksamhet, torde även räntor på lån som nedlagts i egendom som används i hobbyverksamhet vara hänförliga till inkomstslaget kapital.

Näringsverksamhet

Utgiftsräntor på lån som är nedlagda i inkomstslaget näringsverksamhet hänförs dit för enskild näringsidkare och handelsbolag. För aktiebolag och andra juridiska personer hänförs alla avdrag till inkomstslaget näringsverksamhet.

Kapitalförluster

Beträffande kapitalförluster, se avsnitt 26.3.3.

**Levnadskostnader
m.m.**

Av 9 kap. 2 § IL framgår att avdrag inte medges för den skattskyldiges levnadskostnader. Vidare medges inte avdrag för kapitalavbetalning på skuld eller för ränta enligt 8 kap. 1 § studiestödslagen. Avdrag medges inte heller för kostnadsränta enligt SBL, trots att den har karaktär av ränta (9 kap. 7–8 §§ IL).